

בעל חשיבות כלכלית, העשוי להשפיע על רנטא-ביליות הענף.

6. הכרחי לחקור ולגלות את הגורמים שהינם בעלי השפעה מכרעת לגבי תכולת השומן בחלב; יש לברר חשיבותם המיוחדת של התאית, החלב-בון, השומן ושאר חומרי המזון לגבי ייצור השומן.

7. מן הראוי להתעכב במקרים אלה באופן מיוחד על מידת ההשפעה של הגורמים הנ"ל.

8. על יסוד התוצאות מהמחקרים האלה יהיה באפשרותו של הבוקר להכריע בשאלת צירוף המנות, ויתכן שיבוא על שכרו אף אם יגיש לבהמות מזונות שנראים כי קרים יותר.

9. מחקרים וניסויים מהסוג הנ"ל צריך שיי-ערכו במוסדות המדע שלנו, תוך הבאה בחשבון את שיטות ההזנה הנהוגות במשקים למעשה בא-זורי הארץ השונים.

חיים שור

מינהל ההדרכה — אגף ההדרכה

המזון בתפריט כולו ברבע אגורה, מבלי שתיפגע ההכנסה הנקיה מהענף כל עיקר.

פיכום ומסקנות

1. גיל הפרה אינו משפיע על שינוי מתכונת השומן התורשתית עד לאחר המלטה חמישית-שישית, ורק מגיל זה ואילך (גיל ההזדקנות) מתחילה להסתמן פחיתת השומן בחלב הנעה סביב 0.1%—0.2% בערך.

2. רמת התנובה הכמותית אינה עשויה להש-פיע על אחוז השומן בחלב.

3. שינויים ניכרים בצירופי מנות המזון, כגון העלאת חלקו של המ"מ בתפריט, עלולים לגרום להפחתה ניכרת באחוזי השומן שבחלב; עובדה זו מתבלטת מהנתונים שבסקירה.

4. אפשר להשיג תנובות גבוהות תוך שמירה על יציבות מתכונת השומן, כפי שטבועה בפרה מלידה.

5. רמת השומן בחלב פרוותינו מופיעה כגורם

גידול פרות בעלות תיאבון מוגבר

פרות, בדומה לאנשים, שונות זו מזו בהרגלי האכילה שלהן. אחדות אוכלות עד אשר הן מלאות למחצה או משהו למעלה מזה, ואילו האחרות זוללות עד שהן ממלאות כרסן עד אפס מקום.

א. מ. מיקמה, מדריך למשק חלב מטעם הקולג' בטאקסאס (ארה"ב) אומר, כי בוקרים טובים נוכחו לדעת זה מכבר, שקיים שוני רב בכמות השחת והתחמיץ הנאכלת על-ידי פרות שונות. נראה הדבר, כי התיאבון למספוא גם עובר בירושה.

אנשי המדע לא מצאו הבדלים ניכרים ביכולתן של פרות שונות לעכל את המזון, אולם — לעומת זאת — הם מצאו הבדלים חשובים בדרגות התיאבון אצל הפרות. הניסויים בקורנל הראו הבדלים עד ל-10% בכושר הצריכה של קבוצות בנות, שנולדו לפרים שונים. הבדלים אלה נשארו קבועים בין אם הפרות אכלו שחת צעירה או שחת בשלה יתר על המידה, וכן כשמנת המזון היתה כולה שחת או כולה תחמיץ.

אם-כי ישנן פרות-חלב רבות שאינן מקבלות לעולם, כביכול, כמות כזו של שחת או תחמיץ שהן מסוגלות לאכול, הרי לדעת מיקמה — כדאי שבעלי המשקים יתנו את דעתם על הצורך לגדל פרות בעלות תיאבון רב יותר, כדי לשפר צריכת המספוא הגס. מיקמה מציין, כי במקרה ששתי פרות בעלות אותו משקל גוף, המייצרות אותה כמות של חלב, הן שונות זו מזו לגבי תיאבונן למספוא גס, — הרי הפרה בעלת התיאבון הגדול יותר למספוא גס מייצרת את החלב במחיר נמוך יותר, כשמחירי האוכל הם תקינים.

בוקרים נבונים גידלו תמיד פרות בעלות "כושר קיבול" טוב. כעת נראה, כי הגיע הזמן לטפח פרות בעלות תיאבון טוב מלידה.